

Sygnatura akt II C 601/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia SR A. S.

Protokolant starszy sekretarz sądowy M. U.

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa J. P.

przeciwko B. K. i A. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia kwotą 12.000 zł (dwanaście tysięcy złotych) z odsetkami:
 - a) ustawowymi do kwoty 5000 zł (pięć tysięcy złotych) od dnia 18 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
 - b) ustawowymi za opóźnienie do kwoty 7000 zł (siedem tysięcy złotych) od dnia 5 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwotą 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę po 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych) rocznie tytułem renty na zwiększone potrzeby, począwszy od dnia 18 września 2018 roku i na przyszłość, płatne do dnia 18 września każdego roku, poczynając od miesiąca września 2018 roku, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wypadku uchybienia płatności którejkolwiek z rat renty;
4. oddala powództwo w pozostałej części;
5. obciąża pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotą 3259,16 zł (trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt dziewięć złotych szesnaście groszy) tytułem tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa kosztów sądowych;
6. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 1992 zł (jeden tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 601/15

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 13 lipca 2015 roku, powódka J. P., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniosła o zasądzenie solidarnie od B. K. i A. K. kwoty 5.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po dniu doręczenia pozwu pozwanym do dnia zapłaty oraz kwoty 500 złotych tytułem odszkodowania za koszty leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po dniu doręczenia pozwu pozwanym do dnia zapłaty. Wniosła także o zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że w dniu 22 stycznia 2014 roku, idąc chodnikiem przy ul. (...) w Ł. poślizgnęła się na oblodzonej, nieodśnieżonej nawierzchni, oraz upadła doznając obrażeń ciała w postaci rany ciętej brody. Wskazano, iż pozwani byli w chwili wypadku odpowiedzialni za utrzymanie porządku i czystości na wskazanym terenie.

(pozew k. 2-3, pełnomocnictwo k. 4)

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 sierpnia 2015 roku pozwani podnieśli, że z należytą starannością zrealizowali swoje obowiązki wynikające z umowy zawartej ze Wspólnotą Mieszkaniową (...) przy ul. (...) w Ł.. W ocenie pozwanych w dniu wypadku powódki chodnik, na którym doszło do upadku powódki był odśnieżany i zabezpieczony piaskiem, zaś dojścia do klatek schodowych były dodatkowo posypywane solą drogową. W ocenie pozwanych wypadek był spowodowany nieuwagą poszkodowanej.

(odpowiedź na pozew k. 26)

W dniu 7 października 2015 roku swój udział w sprawie zgłosił pełnomocnik pozwanych w osobie adwokata.

(pełnomocnictwa k. 41, k. 42)

W piśmie z dnia 12 kwietnia 2016 roku pełnomocnik pozwanych wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto podniósł zarzut przyczynienia się powódki do powstania szkody w 99% poprzez niezachowanie wymaganej w okolicznościach zdarzenia ostrożności.

(pismo k. 106-108)

W piśmie z dnia 20 listopada 2017 roku powódka rozszerzyła powództwo wnosząc o zasądzenie solidarnie od pozwanych na jej rzecz dodatkowo kwoty 7.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanym odpisu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty, kwoty 90 złotych tytułem dalszego odszkodowania za koszty leczenia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanym odpisu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty oraz kwoty po 350 zł tytułem renty na zwiększone potrzeby płatnej począwszy od dnia wyrokowania, a następnie w odstępach rocznych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia w płatności którejkolwiek z rat renty.

(pismo procesowe k. 217-218)

Pozwani wnosili o oddalenie powództwa w całości.

(protokół rozprawy k. 225, k. 249)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 stycznia 2014 roku, około godziny 05:00, J. P. wychodziła z klatki schodowej budynku przy ul. (...) w Ł. w stronę samochodu zaparkowanego przed budynkiem. Poślizgnęła się wówczas na oblodzonym chodniku i upadła na

prawa stronę. Powierzchnia chodnika była w tym miejscu pokryta warstwą śniegu i lodu. Chodnik nie był posypyany piaskiem ani solą.

(zeznania świadka E. R. k. 94-95, zeznania powódki k. 190, k.191, dokumentacja fotograficzna k. 7-8)

Tego dnia w godzinach porannych nawierzchnia przy wszystkich klatkach bloku przy ul. (...) w Ł. była oblodzona i nieodśnieżona. Taka sytuacja często się zdarzała.

(zeznania świadka E. R. k. 94-95)

Teren posesji przy ul. (...) w Ł. w dacie wypadku był zarządzany przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.. Na podstawie umowy, obowiązującej także w dniu wypadku powódki, (...) Spółka z o.o. w Ł. powierzyła B. i A. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) S.C. B. i A. K., wykonywanie usługi polegającej na utrzymaniu należytego stanu sanitarno-porządkowego posesji oraz terenów przyległych. Usługa ta obejmowała wykonywanie prac z częstotliwością zapewniającą utrzymanie właściwego stanu sanitarno-porządkowego na powierzonym terenie, w tym czynności związane z usuwaniem skutków zimy, tj. usuwanie śniegu, lodu i błota z chodników. Zgodnie z umową, w przypadku opadów śniegu lub oblodzenia prace winny być wykonywane systematycznie na bieżąco, aż do osiągnięcia stanu zapewniającego bezpieczeństwo poruszających się ludzi i pojazdów. Czynności te pozwani mieli wykonywać przy pomocy własnych materiałów, narzędzi i sprzętu. Zlecone prace miały zostać wykonane przez pracowników pozwanych, za których ponosili oni pełną odpowiedzialność zarówno w zakresie jakości, sposobu, jak i terminowości wykonania czynności objętych umową.

(bezsporne; także kopia umowy z zał. k. 59-67)

W dniu 21 stycznia 2014 roku w Ł. notowano wystąpienie opadów śniegu i marznącego deszczu powodującego gołoledź, w dniu 22 stycznia 2014 roku notowano wystąpienie opadów śniegu. O godzinie 4:00 dnia 22 stycznia 2014 roku, temperatura wynosiła -7,9 stopnia C, o godzinie 7:00 temperatura wynosiła -9,0 stopnia C.

(informacja meteorologiczna k. 231)

Pracownica pozwanych, sprzątająca posesję przy ul. (...) w Ł. miała w obowiązkach sprzątanie łącznie 3 bloków. Do jej obowiązków należało m.in. odgarnianie śniegu na chodniku przed blokiem, w którym mieszka powódka i posypywanie solą i piaskiem chodników. Latem pracownik rozpoczyna pracę o godzinie 6.00, a zimą wcześniej, w zależności od pogody, od ok. 3.30 -4.00. Prace są kontrolowane przez zatrudnionego przez pozwanych administratora.

(zeznania świadka U. J. k. 95, zeznania świadka T. K. k. 95-96, zeznania B. K. k. 190-191)

Zdarzały się sytuacje, że Straż Miejska wystawiała mandaty w przypadku posesji pozostających w zakresie obowiązków pozwanych, średnio wystawiano 2-3 mandaty miesięcznie na terenie dzielnicy G.. W przypadku bloku przy ul. (...) nie było mandatów.

(zeznania świadka T. K. k. 96, zeznania B. K. k. 191)

Zdarzały się sytuacje gdy (...) Spółka z o.o. w Ł. miała zastrzeżenia do pracy pozwanych, np. gdy nie było posprzątane.

(zeznania świadka A. W. k. 189-190)

W dniu 22 stycznia 2014 roku po wypadku powódce udzielono pomocy medycznej w Wojewódzkiej (...) w Ł.. Po przeprowadzeniu badań diagnostycznych stwierdzono ranę brody o powierzchni 5 cm. Rana została zszyta, powódce założona 5 szwów i skierowano ją do dalszego leczenia w POZ. W dniu 15 października 2014 roku w badaniu RTG stwierdzono, iż po lewej stronie głowa żuchwy przy otwartych ustach przemieszcza się nieznacznie przed guzek stawowy - nawykowe zwiechnięcie susp. Podczas wizyty w dniu 24 marca 2016 roku powódka zgłaszała trzeszczenie i trzaski w stawach; chirurg stomatolog zalecił powódce wykonanie szyny nagryzowej.

(kserokopie dokumentacji medycznej k. 16, k. 17, k. 19, k. 102)

Po wypadku z dnia 22 stycznia 2014 roku powódka odczuwała ból dolnej części szczęki, miała problemy z jedzeniem przez ok. 2 miesiące. Powódka nadal ma problemy z jedzeniem twardych posiłków, odczuwa wówczas strzelanie, przeskakowanie i ból w żuchwie. Powódka chciałaby zakupić szynę relaksacyjną.

(zeznania powódki k. 190)

W wyniku wypadku z dnia 22 stycznia 2014 roku powódka doznała ran twarzy: głębokiego otarcia naskórka policzka lewego i rany ciętej policzka lewego, które po wygojeniu skutkują obecnie bliznami: w dolnym odcinku policzka lewego, na wysokości trzonu żuchwy i częściowo w okolicy podżuchwowej płaszczynowa blizna pourazowa, różowa o wymiarach 40 x 33 mm, odpowiadająca wygojonemu otarciui naskórka; w jej części centralnej widoczna jest linijna blizna pourazowa, biało odbarwiona o długości 26 mm i szerokości 5 mm, odpowiadająca wygojonej ranie ciętej po jej zaopatrzeniu chirurgicznym.

Cierpienia fizyczne jako dolegliwości bólowe związane z ranami pourazowymi chirurgicznie zaopatrzonymi występują w okresie obrzękowym ich gojenia się, który trwa przez pierwsze cztery doby gojenia się rany.

Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki spowodowany bliznami szpecącymi twarzy wynosi 2%.

Powódka przez 6 miesięcy stosowała do pielęgnacji blizn maść leczniczą C. zużywając 1/2 opakowania maści miesięcznie (łącznie 3 tuby) o cenie jednostkowej 30 zł, które było zasadne.

Blizny twarzy powódki nie wymagają dalszego leczenia oraz pielęgnacji.

(opinia biegłego z zakresu chirurgii plastycznej k. 112-114, pisemna opinia uzupełniająca k. 156-158, ustna opinia uzupełniająca k. 189, pisemna opinia uzupełniająca k. 243-244)

Podczas upadku w dniu 22 stycznia 2014 roku powódka doznała stłuczenia okolicy podbródkowej i podżuchwowej z przecięciem skóry. Siła uderzenia w okolicę podżuchwową przeniosła się na staw skroniowo-żuchwowy lewy. J. P. doznała stłuczenia stawu. Gojenie się przebiegało samoistnie, a pozostawiło ślad w postaci trzasków i chrzęstów.

W aspekcie chirurgii szczękowo-twarzowej powódka w wyniku urazu z dnia 22 stycznia 2014 roku doznała uszczerbku na zdrowiu w wysokości 3% z powodu urazy twarzy.

Zmiany w stawie skroniowo-żuchwowym powódki nie cofną się. Można się tylko starać o to, aby nie dopuścić do dalszych zmian o charakterze zwyrodnieniowym. Należałoby wykonać miękką szynę relaksacyjną, którą trzeba zmieniać co najmniej jeden raz w roku. Następstw stłuczenia stawu skroniowo-żuchwowego nie refunduje Narodowy Fundusz Zdrowia.

(opinia biegłego z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej z zał. k. 209-214, pisemna opinia uzupełniająca k. 234-235, pisemna opinia uzupełniająca k. 257-258)

Koszt szyny relaksacyjnej wynosi 350 zł.

(opinia biegłego z zakresu stomatologii k. 121)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów, wśród nich opinii powołanych w sprawie biegłych, dokumentacji lekarskiej, a także na podstawie zeznań powódki i powołanych w sprawie świadków. Sąd nie miał podstaw do kwestionowania wiarygodności zeznań powódki w zakresie w jakim dotyczyły one przebiegu zdarzenia, w tym stanu nawierzchni chodnika w miejscu zdarzenia. Zeznania powódki w tym zakresie w pełni korespondują z zeznaniami świadka E. R., która jest osobą obcą dla J. P., a tym samym twierdzenia tego świadka miały całkowicie obiektywny charakter. Prawdziwości zeznań powódki we wskazanym zakresie nie

podważają także zeznania świadków zeznania U. J., T. K. oraz pozwanej B. K.. Osoby te przedstawiły ogólny schemat działania pracowników przedsiębiorstwa pozwanych w okresie zimowym. Nie miały natomiast szczegółowej wiedzy na temat przebiegu zdarzenia z udziałem powódki. Natomiast niejako potwierdzeniem zeznań powódki świadczących o braku zabezpieczenia chodnika na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. były zeznania świadka A. W., która wskazała, iż zdarzały zastrzeżenia do pracy pozwanych. Z zeznań B. K. i T. K. wynika, że zdarzały się sytuacje, gdy Staż Miejska wystawiała mandaty, choć nie dotyczyły one przedmiotowej posesji. E. R. zeznała nadto, że często miały miejsce sytuacje, gdy na chodniku przed posesją ul. (...) było ślisko. Inne osoby (w tym mąż świadka) także przewracali się z powodu śliskości chodnika.

Przedłożone do akt opinie biegłych sądowych z zakresu chirurgii plastycznej, oraz chirurgii szczękowo-twarzowej, które są spójne, rzetelne, sporządzone zgodnie z prawidłami specjalistycznej wiedzy. Biegli w sposób jednoznaczny odpowiedzieli na pytania Sądu, zaś swe odpowiedzi w sposób logiczny uzasadnili. Ostatecznie żadna ze stron po uzupełnieniu przez biegłych opinii (stosownie do ich wniosków) nie zakwestionowała sporządzonych opinii, ani nie wносиła o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. W ocenie Sądu również nie było potrzeby dalszego uzupełnienia sporządzonych opinii. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do oceny zasadności roszczeń dochodzonych w niniejszej sprawie przez powódkę.

Sporządzona w sprawie opinia biegłej G. D. okazała się przydatna tylko w celu ustalenia jaki jest koszt szyny relaksacyjnej, która jest zalecana powódce w następstwie wypadku. Biegła ta nie mogła uzupełnić wydanej w sprawie opinii podstawowej, gdyż została zawieszona w funkcji biegłego. Brak było zatem możliwości weryfikacji zawartych w jej opinii wniosków w kontekście wątpliwości strony powodowej, zwłaszcza w zakresie doznanego przez powódkę uszczerbku na zdrowiu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powództwo, jako zasadne, zasługuje na uwzględnienie w przeważającej części.

W rozpoznawanej sprawie powódka ostatecznie dochodziła od pozwanego kwoty 12.000 złotych tytułem zadośćuczynienia, kwoty 590 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, oraz kwoty po 350 zł tytułem renty na zwiększone potrzeby płatnej począwszy od dnia wyrokowania, a następnie w odstępach rocznych.

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 pkt 4) w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1454 ze zm.), właściciele nieruchomości (współwłaściciele, użytkownicy wieczystości oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością) zapewniają utrzymanie porządku i czystości przez: uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości.

W ocenie Sądu przyczyną doznania przez powódkę uszkodzeń ciała, a w konsekwencji uszczerbku na zdrowiu, była śliskość nawierzchni chodnika usytuowanego przy ulicy (...) w Ł., która powstała na skutek niewłaściwego utrzymania w warunkach zimowych. Z załączonej do akt sprawy informacji meteorologicznej wynika, że w dniu wypadku oraz w dniu poprzedzającym panowały warunki sprzyjające powstaniu gołoledzi. Podmiot odpowiedzialny za utrzymanie chodnika powinien w takiej sytuacji podjąć odpowiednio wcześniej wzmożone działania dla uniknięcia stanu zagrożenia przechodniów. Zdaniem Sądu zgromadzony materiał dowodowy prowadzi do wniosku, że stan nawierzchni chodnika nie był stanem odpowiednim tj. bezpiecznym dla korzystających z chodnika osób. Chodnik nie był bowiem w godzinach porannych (gdy często mieszkańcy wychodzą do pracy) w tym dniu posypany piaskiem ani solą. Sąd w tej mierze bazował na zeznaniach samej powódki, a także na zeznaniach E. R., która znajdowała się w pobliżu miejsca zdarzenia w chwili wypadku.

Zarządcą nieruchomości, na której nastąpiło przedmiotowe zdarzenie jest (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł., która powierzyła wykonywanie czynności związanych z utrzymaniem porządku

na terenie administrowanej przez nią nieruchomości podmiotowi zawodowo zajmującemu się wykonywaniem tego rodzaju czynności tj. pozwanym prowadzącym działalność gospodarczą. Bezsporne było, że pozwani w dniu 22 stycznia 2014 roku byli odpowiedzialni za stan chodnika w miejscu wypadku.

Zgodnie z art. 429 k.c., kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Zebrany materiał dowodowy wskazuje, iż w dniu zdarzenia nawierzchnia była oblodzona i niezabezpieczona piaskiem i solą. Pozwani winni liczyć się z tym, że w skutek nienależytego zabezpieczenia nawierzchni, osoby poruszające się po śliskim chodniku mogą ulec wypadkowi i są narażone na szkodę. Nie ulega więc wątpliwości, że B. K. i A. K. nie dopełnili obowiązków wynikających z umowy dotyczących usuwania skutków zimy na terenie przedmiotowej nieruchomości. Skutkowało to spowodowaniem zagrożenia dla zdrowia i życia mieszkańców, w konsekwencji czego doszło również do wypadku powódki. Tym samym pozwani odpowiadają za szkodę wyrządzoną powódce.

Podstawę prawną roszczenia o zadośćuczynienie stanowi art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 kc, który pozwala przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie i orzecznictwie poglądem, zadośćuczynienie stanowi sposób naprawienia szkody niemajątkowej na osobie wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. Inaczej niż przy odszkodowaniu, w przypadku zadośćuczynienia, ustawodawca nie wprowadza jasnych kryteriów ustalania jego wysokości. Wskazuje jedynie ogólnikowo, iż suma przyznana z tego tytułu winna być odpowiednia.

W judykaturze i piśmiennictwie podkreśla się, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i jako takie musi mieć odczuwalną wartość ekonomiczną, jednocześnie nie może być nadmierne. Wskazuje się na potrzebę poszukiwania obiektywnych i sprawdzalnych kryteriów oceny jego wysokości, choć przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji stron (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00). Do podstawowych kryteriów oceny w tym zakresie zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 czerwca 1968 roku, I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz.37; w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz.145; w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00, niepubl; Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 sierpnia 1980 roku, IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz.81; w wyroku z dnia 30 stycznia 2004 roku, I CK 131/03, OSNC 2004 r, nr 4, poz.40).

Zważyć przy tym należy, iż doznanej przez poszkodowanego krzywdy nigdy nie można wprost, według całkowicie obiektywnego i sprawdzalnego kryterium przeliczyć na wysokość zadośćuczynienia. Charakter szkody niemajątkowej decyduje, bowiem o jej niewymierności (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 lutego 2000 roku, III CKN 582/98.), zaś pojęcie „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia” użyte w art. 445 § 1 k.c. ma charakter niedookreślony (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 września 2001 roku, III CKN 427/00). Dlatego też w orzecznictwie wskazuje się, że oceniając wysokość należnej sumy zadośćuczynienia sąd korzysta z daleko idącej swobody (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lipca 2000 roku, II CKN 1119/98). Ustawodawca nie wprowadza bowiem żadnych sztywnych kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając to zagadnienie w całości uznaniu sędziowskiemu.

Powódka w wyniku wypadku doznała ran twarzy, które skutkują bliznami, a także stłuczenia stawu skroniowo-zuchwowego lewego, co pozostawiło ślad w postaci trzasków i chrzęstów. Zmiany w stawie mają charakter trwałe. Obrażenia powypadkowe spowodowały powstanie uszczerbku na zdrowiu powódki w łącznej wysokości 5%. Obecnie powódka nadal odczuwa skutki wypadku w sferze fizycznej przejawiające się między innymi odczuciem bólu

i dyskomfortu w okolicach żuchwy, szczególnie przy spożywaniu twardych posiłków. Niewątpliwie następstwa obrażeń doznanych przez powódkę stanowią dla niej utrudnienie w codziennym funkcjonowaniu. Przeżycia związane ze zdarzeniem nie zakończyły się z chwilą wypadku. W odniesieniu do powódki, aby zapobiec zmianom zwyrodnieniowym, wskazane jest wykonanie szyny relaksacyjnej miękkiej i jej regularne stosowanie. Wszystkie wymienione powyżej okoliczności składają się na krzywdę powódki. Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd uznał za uzasadnione żądane zadośćuczynienie w wysokości 12.000 złotych. Z tych przyczyn Sąd w punkcie pierwszym wyroku zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 12.000 zł.

Zgodnie z treścią art. 444 § 1 zd. 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule, wózek inwalidzki itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia (por. np. orz. SN z 21.5.1973 r., II CR 194/73, OSP 1974, Nr 4, poz. 83) oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanymszczerbkiem (np. przejazdów, wyżywienia) (zob. orz. SN z 4.3.1969 r., I PR 28/69, OSN 1969, Nr 12, poz. 229; orz. SN z 4.10.1973 r., II CR 365/73, OSN 1974, Nr 9, poz. 147).

Powódka żądała zwrotu kosztów leczenia w wysokości 590 złotych. Zasadzeniu podlegały jedynie koszty zakupu niezbędnych leków w postaci maści leczniczej C., której koszt zakupu wyniósł łącznie 90 złotych. Sąd miał na uwadze, iż biegły z zakresu chirurgii plastycznej w sporządzonej opinii wprost wskazał, iż koszty zakupu tej maści były uzasadnione. Natomiast Sąd nie uznał za uzasadnione kosztów pielęgnacji blizny polegającej na przeprowadzeniu zabiegu dermabrazji skóry, którego jednostkowy koszt według powódki wynosił 500 złotych. Powódka nie wykazała bowiem, aby w rzeczywistości poniosła koszty przeprowadzenia tego zabiegu. Z załączonej do pozwu kserokopii dokumentu –k. 18, wynika tylko, że zabieg taki jest planowany w 2015 roku. Powódka nie przedłożyła rachunku ani żadnego innego potwierdzenia, iż rzeczywiście koszt ten został przez nią poniesiony. Z dokumentacji medycznej nie wynika, aby poddała się takiemu zabiegowi. Okoliczność ta nie wynika także z jej zeznań. Biegły z zakresu chirurgii plastycznej wyjaśnił, że do pielęgnacji blizn zaleca się stosowanie zabiegów laserowych, jednak nie wynika z opinii, aby taki zabieg zastosowano u powódki. Biegły nie odniósł się też do kosztu takiego ewentualnego zabiegu w przypadku powódki, a powódka nie żądała w tej części uzupełnienia opinii. Powódka nie udowodniła więc, pomimo spoczywania na niej takiego obowiązku, a to z mocy art. 6 k.c., że w wyniku wypadku z dnia 22 stycznia 2014 roku poniosła koszty leczenia w tej wysokości, oraz by koszt w żądanej wysokości był uzasadniony. Tym samym, na rzecz powódki zasadzeniu tytułem odszkodowania podlegała kwota 90 zł, o czym Sąd orzekł w punkcie drugim sentencji wyroku. Powództwo dalej idące jako nieznajdujące oparcia w zebranych materiale dowodowym, należało oddalić, o czym orzeczono w punkcie czwartym sentencji wyroku.

Odnosząc się do żądania renty na zwiększone potrzeby, podstawą jej zasądzenia był przepis art. 444 § 2 k.c. zgodnie, z którym jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Ponieważ renta stanowi postać odszkodowania, oszacowanie jej wysokości następuje zgodnie z zasadami określenia wysokości odszkodowania (art. 361 kc). Renta rekompensować ma poszkodowanemu poniesione straty, np. koszty leczenia, rehabilitacji, oraz utracone korzyści.

W ocenie sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż powódka doznała w wyniku wypadku obrażeń, które skutkowały zwiększeniem jej potrzeb wyrażających się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie. Z opinii biegłego z zakresu chirurgii szczękowo-twarzowej wynika, że wskazane jest wykonanie dla powódki miękkiej szyny relaksacyjnej, aby nie dopuścić do dalszych zmian w stawie skroniowo-żuchwowym. Koszt tej szyny to 350 zł (k. 121) i nie jest refundowany przez NFZ. Szynę relaksacyjną trzeba zmieniać co najmniej jeden raz w roku. (k. 213). Tym samym należy uznać, iż doznane obrażenia spowodowały konieczność korzystania przez powódkę ze sprzętu medycznego, którego roczny koszt nabycia wyraża się kwotą 350 zł.

Z uwagi na powyższe Sąd zasądził, w punkcie trzecim wyroku, tytułem renty na zwiększone potrzeby kwotę po 350 zł rocznie poczynając od dnia wyrokowania i na przyszłość, płatną do dnia 18 września każdego roku, poczynając od miesiąca września 2018 roku, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat renty.

Rozstrzygnięcie o odsetkach z tytułu opóźnienia w wypłacie należnego powódce zadośćuczynienia żądanego w pozwie zapadło na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 817 § 1 k.c., gdyż w ocenie Sądu z uwagi na charakter roszczenia oraz okoliczności sprawy (likwidacja szkody wynikającej z wypadku) należy w tym zakresie odpowiednio stosować terminy wymagalności roszczeń w stosunku do zakładu ubezpieczeń. Wymagalność ta powstaje w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku, chyba, że w powyższym terminie wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia jego odpowiedzialności lub wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe. Niespełnienie świadczenia w terminie rodzi po stronie dłużnika konsekwencje przewidziane w art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Sąd zasądził odsetki ustawowe od kwoty 5.000 zł zadośćuczynienia po upływie 30 dni od doręczenia pozwanym odpisu pozwu (k.24-25), czyli od dnia 18 września 2015 roku, bowiem powódka wcześniej do strony pozwanej z żądaniem zapłaty powyższej kwoty się nie zwracała, a przynajmniej okoliczności takiej nie wykazała. Z uwagi na wejście w życie od 1 stycznia 2016 roku zmiany w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących odsetek i wyodrębnienie odsetek ustawowych za opóźnienie, skoro powódka domagała się odsetek w związku z nieterminowym spełnieniem świadczenia przez pozwaną, a więc w związku z opóźnieniem w spełnieniu świadczenia, w wyroku zaznaczono, że poczynając od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Natomiast w zakresie kwoty 7.000 zł zadośćuczynienia, a także odszkodowania w kwocie 90 zł, odsetki zasądzono zgodnie z żądaniem, tj. od dnia następnego po doręczeniu pełnomocnikowi pozwaną odpisu pisma procesowego z rozszerzeniem powództwa (k.223), czyli od dnia 5 grudnia 2017 roku, gdzie powódka sformułowała żądania zapłaty zadośćuczynienia i odszkodowania w powyższych kwotach, zaś pozwaną posiadali już wówczas wiedzę odnośnie okoliczności wypadku i jego następstw dla powódki.

Żądanie odsetek w pozostałej części podlegało oddaleniu jako niezasadne.

Koszty orzeczone w punkcie piątym wyroku to koszty sądowe tymczasowo wyłożone w toku procesu przez Skarb Państwa. Stosownie do przepisu art. 83 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jeżeli przepisy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi dokonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wykląda tymczasowo Skarb Państwa. W orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując przepisy art. 113 tej ustawy. W toku procesu Skarb Państwa poniósł tymczasowo koszty stanowiące wynagrodzenie powołanych biegłych sądowych w kwocie 2887,16 zł, a także część opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa w kwocie 372 zł. Biorąc pod uwagę ustalony stosunek, w jakim strony powinny ponieść koszty postępowania, zasadę rozliczenia kosztów oraz treść art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd obciążył na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi solidarnie pozwaną kwotą 3259,16 zł tytułem wyłożonych przez Skarb Państwa kosztów sądowych.

W zakresie kosztów procesu, powódka wygrała proces niemalże w całości, dlatego też w całości Sąd obciążył solidarnie pozwaną kosztami procesu na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c., jak w punkcie szóstym sentencji wyroku. W konsekwencji, pozwaną obowiązani są zwrócić powódce wszystkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W niniejszej sprawie koszty procesu poniesione przez powódkę wyniosły 1992 zł i objęły: opłatę sądową od pozwu w kwocie 275 zł, zaliczkę na wynagrodzenie biegłych sądowych w kwocie 500 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1200 zł, a także koszty uiszczony przez powódkę opłaty od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Sąd przyjął wysokość stawki minimalnej zastępstwa procesowego powódki w oparciu o § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2013 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (Dz. U. z 2013 r. poz. 461), a o wysokości opłaty od pełnomocnictwa orzekł na podstawie załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku „o opłacie skarbowej”.